

Аналітичний огляд якісного стану масивів поверхневих вод суббасейну річки Прип'ять за березень 2025 року

Водогосподарськими організаціями у суббасейні річки Прип'ять протягом березня відібрано 33 проби поверхневої води (100 % до плану) відповідно до Програми державного моніторингу вод (в частині діагностичного, операційного та дослідницького моніторингу масивів поверхневих вод), затвердженої наказом Міндовкілля від 08.01.2025 № 29.

За результатами вимірювань виявили перевищення максимальних меж Екологічного Нормативу Якості (ЕНЯ_{мах}) по 7 пунктах моніторингу за вмістом:

• **нікелю та його сполук (норма-34 мкг/дм³):**

- 80,7 мкг/дм³ р. Смолка м. Звягель (у 2,4 раза);
- 75,0 мкг/дм³ р. Случ м. Звягель (у 2,2 раза);
- 74,9 мкг/дм³ р. Тня с. Броники (у 2,2 раза);
- 67,1 мкг/дм³ р. Горинь м. Ланівці (у 2,0 раза);
- 49,4 мкг/дм³ Хрінницьке водосховище с. Боремель (у 1,5 раза);
- 41,1 мкг/дм³ р. Іква с. Торговиця (у 1,2 раза);
- 40,1 мкг/дм³ р. Іква с. Сапанів (у 1,2 раза).

• **кадмію та його сполук (норма-1,5 мкг/дм³)** - 1,7 мкг/дм³ р. Случ с. Красносілка (у 1,1 раза).

При цьому у лютому зафіксоване перевищення ЕНЯ мах за вмістом нікелю по 15 створах на річках Случ (4), Хомора (4), Тня (1), Смолка (1), Церем (1), Турія (1), Стохід (1), Льва (1) та Уж (1).

Крім того, у межах допустимих значень зафіксована присутність наступних речовин:

- пестициди: пара-пара-ДДЕ – 3 створи;
- поліароматичні вуглеводні: флуорантен – 9 створів, бензо(б)флуорантен – 2 створи, а бензол, нафталін, бензо(а)пірен і бензо(к)флуорантен – по 1 створу;
- фармацевтичні препарати: тетрахлорметан (чотирихлористий вуглець) – 8 створів, трихлорметан (хлороформ) – 3 створи;
- леткі органічні сполуки: трихлоретилен – 1 створ;
- важкі метали: нікель – 23 створи, кадмій та хром – 16 створів, кобальт та миш'як – по 1 створу.

У пунктах моніторингу, розташованих на масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення та транскордонних водотоках визначені хімічні та фізико-хімічні показники якості вод.

Значення більшості показників знаходяться значно нижче ГДК для водойм госпитного і рибогосподарського водокористування по усіх створах за винятком марганцю та заліза загального, а в річках Уборть та Случ за винятком БСК₅.

Порівняно з лютим у питних водозаборах суббасейну фіксується підвищення вмісту заліза загального та марганцю (окрім р. Уж). В транскордонних водотоках визначається зниження вмісту заліза загального та ріст амоній-іонів (окрім р. Ствига).

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:

Питні водозабори:

ОРГАНІЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ

• ХСК (норма - 50,0 мгО/дм³)

мінімальне значення: 19,63 мгО/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький
максимальне значення: 36,58 мгО/дм³ р. Случ, м. Звягель

• БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення: 2,58 мгО₂/дм³ р. Хомора, м. Полонне
максимальне значення – зафіксовано **перевищення:**

- 3,69 мгО₂/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький;
- 3,36 мгО₂/дм³ р. Случ, м. Звягель.

БІОГЕННЕ ЗАБРУДНЕННЯ

- амоній іони (норма – 1,28 мг/дм³): в межах від 0,18 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень до 0,64 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький;
- фосфат-іони (норма – 3,5 мг/дм³): в межах від 0,077 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень до 0,126 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;
- нітрат-іони (норма – 45 мг/дм³): в межах від 0,93 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне до 7,03 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;
- нітрит-іони (норма – 3,3 мг/дм³): в межах від 0,032 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень до 0,051 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;
- сухий залишок (норма – 1000 мг/дм³): в межах від 215 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень до 415 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ

- залізо загальне (норма - 0,1 мг/дм³) - **зафіксовано перевищення:**
 - 0,880 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький;
 - 0,528 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;
 - 0,336 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;
 - 0,150 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне.
- марганець (норма - 0,01 мг/дм³) - **зафіксовано перевищення:**
 - 0,390 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький;
 - 0,140 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне;
 - 0,120 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;
 - 0,096 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель.

Транскордонні ділянки водотоків:

ОРГАНІЧНІ ПОКАЗНИКИ

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення: 1,76 мгО₂/дм³ р. Ствига, с. Познань

максимальне значення: зафіксовано **перевищення** - 3,38 мгО₂/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

- ХСК (норма - 50 мг О/дм³)

мінімальне значення: 20,91 мгО/дм³ р. Гоинь, с. Висоцьк

максимальне значення: 36,18 мгО/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська

БІОГЕННІ ПОКАЗНИКИ

- амоній іони (норма – 0,5 мг/дм³): в межах від 0,380 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська до зафіксовано **перевищення:**
 - 0,702 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне;
 - 0,697 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди;
 - 0,650 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці.
- фосфат-іони (норма – 2,15 мг/дм³): в межах від 0,091 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська до 0,279 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк;
- нітрат-іони (норма – 40 мг/дм³): в межах від 0,750 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань до 2,280 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
- нітрит-іони (норма – 0,08 мг/дм³): в межах від 0,014 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська до 0,063 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк;
- сухий залишок (норма – 1000 мг/дм³): в межах від 244 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань до 289 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ:

- залізо загальне (норма - 0,1 мг/дм³) зафіксовано перевищення:
 - 1,210 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
 - 0,758 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди;
 - 0,552 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці;
 - 0,540 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне;
 - 0,504 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк;
 - 0,309 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань.
- марганець (норма - 0,01 мг/дм³) – зафіксовано перевищення
 - 0,240 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

Вміст розчиненого у воді кисню становив 3,10-12,80 мгО₂/дм³, при нормі не менше 4,0 мгО₂/дм³. Порушення кисневого режиму фіксувалось в р. Случ, питний в/з м. Хмельницький.

Результати вимірювань публікуються за допомогою веб-системи «Моніторинг та екологічна оцінка водних ресурсів України» за посиланням <http://monitoring.davr.gov.ua/>.

Аналітичний огляд якісного стану масивів поверхневих вод суббасейну середнього Дніпра у межах Житомирської області за березень 2025 року

Для проведення досліджень на вміст специфічних та пріоритетних токсичних, здатних до накопичення стійких забруднюючих речовин відібрано на річках Тетерів, Гнилоп'ять, Ірша (Іршанське та Малинське водосховища), Возня, Ів'янка, Гуйва, Мика та Роставиця 9 проб (100% плану) та відправлено до лабораторії моніторингу вод Північного регіону м. Вишгород. Протоколи випробувань поверхневої води опрацьовані по усіх 9 створах.

За результатами вимірювань виявили перевищення максимальних меж Екологічного Нормативу Якості (ЕНЯ_{max}) за вмістом:

- **нікелю та його сполук** (норма-34 мкг/дм³):
 - 117,8 мкг/дм³- р. Тетерів, Відсічне вдсх., питний в/з м. Житомир (у 3,5 раза);
 - 41,1 мкг/дм³- р. Гнилоп'ять, питний в/з м. Бердичів (у 1,2 раза);
 - 40,5 мкг/дм³- р. Ірша, Малинське вдсх., питний в/з м. Малин (у 1,2 раза);
 - 36,5 мкг/дм³ - р. Возня, с. Рудня Городищенська, питний в/з м. Малин (у 1,1 раза).
- **кадмію та його сполук** (норма-1,5 мкг/дм³) - 2,2 мкг/дм³ р. Роставиця, с-ще Ружин (у 1,5 раза).

Крім того, у межах допустимих значень зафіксована присутність наступних речовин:

- поліароматичні вуглеводні:

флуорантен - 8 створів, окрім річки Возня;

бензо(а)пірен – 2 створи, в річках Тетерів та Роставиця;

- фармацевтичні препарати:

трихлорметан (хлороформ)- в р. Гнилоп'ять м. Бердичів;

- метали:

хром загальний - 5 створів, в річках Тетерів, Гнилоп'ять, Ірша Іршанське вдсх., Роставиця та Гуйва;

нікель - 4 створи, в річках Ів'янка, Ірша Іршанське вдсх., Роставиця та Гуйва;

миш'як – 3 створи, в річках Ів'янка, Ірша Малинське вдсх. та Возня;

кадмій – в річці Гнилоп'ять;

кобальт – в річці Ірша Малинське вдсх.

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:

Органічне забруднення

- ХСК (норма - 50,0 мгО/дм³)

мінімальне значення: 29,77 мгО/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова

максимальне значення: 36,48 мгО/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення: 2,91 мгО₂/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова

максимальне значення – зафіксовано перевищення:

- 3,32 мгО₂/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир

- 3,16 мгО₂/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин

- 3,11 мгО₂/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів

- 3,09 мгО₂/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська

Біогенне забруднення

- амоній - іони (норма - 1,28 мг/дм³): в межах від 0,22 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин до 0,61 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова;

- нітрат - іони (норма - 45 мг/дм³): в межах від 2,09 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська та р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин до 4,37 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів;

- нітрит - іони (норма - 3,3 мг/дм³): в межах від 0,016 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще. Нова Борова до 0,048 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів;
- фосфат - іони (норма - 3,5 мг/дм³): в межах від 0,070 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин до 0,126 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів;
- сухий залишок (норма - 1000 мг/дм³): в межах від 296 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова до 371 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.

Небезпечні речовини:

Зафіксовано перевищення вмісту показників:

- заліза загального (норма - 0,1 мг/дм³):
 - 0,528 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;
 - 0,408 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова;
 - 0,312 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;
 - 0,312 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин;
 - 0,288 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.

- марганцю (норма - 0,01 мг/дм³):
 - 0,120 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;
 - 0,084 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин;
 - 0,078 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова;
 - 0,072 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;
 - 0,060 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.

Вміст розчиненого у воді кисню становив 12,56-13,68 мгО₂/дм³, при нормі не менше 4,0 мгО₂/дм³.